

вибуття запасів на підприємстві // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. - 2011. - № 6-7. – С. 90-91. 4. Посилаєва К.І., Крот Ю.О. Оцінка виробничих запасів при їх використанні // Вісник Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва, Серія "Економічні науки". – 2011. - № 8. – С.179-184

УДК 330.657.471.1:339

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ОВОЧІВНИЦТВА

Царук Н.Г., НУБіП України м. Київ, Україна

Одним з визначальних факторів конкурентоспроможності продукції є її якість. Однак на сьогоднішні питання забезпечення якості продукції та бухгалтерського обліку витрат, пов'язаних з її забезпеченням, приділяється незначна увага, а ряд аспектів облікового відображення витрат на якість взагалі залишаються недослідженими. Це зумовлює виникнення значної кількості нерозв'язаних питань у підприємств, які впроваджують міжнародні стандарти якості як необхідну передумову виходу на світові ринки.

Питання визначення витрат на забезпечення якості продукції набуває особливого значення при управлінні якістю на підприємствах, що орієнтуються на забезпечення конкурентоспроможності своєї продукції враховуючи вимоги світового ринку, оскільки витрати на якість є складовою собівартості та ціни продукції овочівництва.

На даний час формування даних в обліку про витрати на забезпечення якості продукції, стосовно досягнення відповідного рівня процесів виробництва і управління на всіх етапах виробничо-господарської діяльності в режимі реального часу не відповідають вимогам конкурентного середовища. Сільськогосподарські підприємства не застосовують єдиний механізм обліку витрат на забезпечення якості своєї продукції, відповідно їх відображення знаходить місце серед різноманітних калькуляційних статей, прямо і опосередковано пов'язаних з виробництвом і управлінням. Очевидним є недостатнє, або відсутнє будь-яке інформаційне забезпечення управління якістю, що актуалізує поставлену проблему і вимагає пошуку шляхів її вирішення. Витрати на забезпечення якості продукції овочівництва в бухгалтерському обліку не відображаються окремо, у фінансовій звітності не передбачено відповідних показників, що ускладнює аналіз і контроль їх в цілому по підприємству, а також не дає можливості виявити будь-які тенденції їх розвитку та напрями оптимізації.

В обліковій практиці сільськогосподарських підприємств витрати на забезпечення якості продукції овочівництва відображаються узагальненими сумами на рахунках 91 «Загальновиробничі витрати» і 92 «Адміністративні витрати». В інших галузях економіки додаткову інформацію про витрати, пов'язані із забезпеченням якості, можна отримати з рахунку 24 «Брак виробництва», проте, сільськогосподарські підприємства такий рахунок не застосовують. Причина цього у відсутності механізму і відповідної методики обліку витрат на виправлення неякісної (нестандартної або бракованої) продукції овочівництва, яка є специфічною як за товарними характеристиками, так і за можливістю використання для потреб власного виробництва (насіння, корми). Не кращий стан управлінського обліку витрат на забезпечення якості який характеризується відсутністю класифікації і обґрунтування складу калькуляційних статей витрат, що унеможливує їх нормування, планування, бюджетування, оперативний облік, контроль і аналіз з метою управління ними.

В науковому середовищі окреслена проблема знаходить своє відображення і спричиняє численні дискусії з приводу впровадження системи якості в межах галузевих стандартів і здійснення обов'язкової сертифікації продукції з врахуванням екологічних норм і продовольчої безпеки держави. Здебільшого в наявних наукових дослідженнях представлені питання управління якістю. Стосовно облікової науки, дана проблема знайшла висвітлення у працях Аристова О.В., Бурдина Ю.С. та ін. Але питання облікового забезпечення управління якістю продукції овочівництва комплексно не розглядались.

Першочерговим є вдосконалення управлінського обліку витрат на якість, який не лише дає аналітичні дані про величину, динаміку, структуру витрат на якість, але й забезпечує безперервність оперативного управління виробничими процесами із дотриманням стандартів якості з мінімальними витратами і оцінкою класичного співвідношення «витрати-вигоди».

Вимоги до впровадження на підприємстві відповідної системи обліку для управління якістю мають бути наступними:

- 1) системність, послідовність, періодичність і постійність планування, бюджетування обліку, контролю і аналізу;
- 2) прозорість інформації для будь-якого рівня управління;
- 3) прийняття рішень з приводу витрат на якість з врахуванням змін обсягів виробництва і використання продукції овочівництва (зовнішнє чи внутрішнє споживання);
- 4) надання переваги попереджувальним заходам для забезпечення відповідної якості;
- 5) можливість повної оцінки технічних, технологічних, організаційних і фінансових передумов підвищення якості;
- 6) оцінка взаємозв'язку підвищення мотивацій персоналу і покращення показників якості.

Важливим є також якісна переорієнтація управлінського обліку на задоволення потреб управління, виявлення і оптимізацію витрат на підвищення якості на етапах: виробництва, реалізації продукції овочівництва або внутрішнього споживання.

Специфіка сільськогосподарської галузі, а саме, залежність від природно-кліматичних і погодних умов, сівозмін, якості і родючості земельного ресурсу, обраної технології вирощування спричиняє більш детальні і взаємопов'язані вимоги до інформаційного забезпечення управління якістю. Проблема наповнення вітчизняного ринку екологічно чистою і високоякісною продукцією овочівництва існує і потребує термінового вирішення. Одним із шляхів вирішення такої проблеми є відпрацювання механізмів управління якістю, яке в свою чергу неможливе без якісного обліково-інформаційного поля.

Література: 1. Бурик А.Ф., Вернюк Н.О. Економічні взаємовідносини в овочевому підкомплексі Херсонщини. // Економіка АПК. – 2001. – № 2. – С.58-65. 2. Валінкевич Н.В. Удосконалення управління розвитком овочевого виробництва // Економіка АПК. – 2000. – № 1. – С.39 - 43. 3. Варченко О.М. Сучасний стан та перспективи вирощування овочів відкритого ґрунту в Україні // Економіка АПК. – 2001. – № 4. – С.62 - 65. 4. Довганчик Г.В. Стан та шляхи підвищення економічної ефективності переробки овочів відкритого ґрунту // Вісник аграрної науки. – 2000. – № 11. – С.72 - 73.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ВИБУТТЯ ЗАПАСІВ ЗГІДНО З ДІЮЧИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Чехівська І.П., ВНАУ, м. Вінниця, Україна

На сьогоднішній день питання оцінки вибуття запасів є досить актуальним, оскільки вони відіграють значну роль у формуванні облікової політики підприємства. Від правильності вибору методу оцінки вибуття запасів залежить об'єктивність даних про отриманий підприємством прибуток, визначення собівартості та ціни виробленої продукції.

Значний внесок у вивчені проблем обліку й оцінки вибуття запасів зробили такі вчені, як: Ю.В.Гончаров, О.М.Гриценко, І.В.Кравченко, М.М.Мальцева, С.Г.Михалевич, М.В.Петрів, В.В.Фесенко, та інші. Згідно з П(С)БО №9 "Запаси" на сьогоднішній день в Україні можуть використовуватися п'ять методів оцінки списання виробничих запасів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу [3]. Необхідно звернути увагу, що наказом № 731 із п.16 П(С)БО 9 «Запаси» виключено метод ЛІФО [2].

При виборі одного із вказаних методів необхідно керуватися цілями, які ставить перед собою кожне підприємство в конкретній ситуації. Вибір підприємством найефективнішого з існуючих методів оцінки вибуття запасів сприятиме залученню інвестицій та збільшенню